

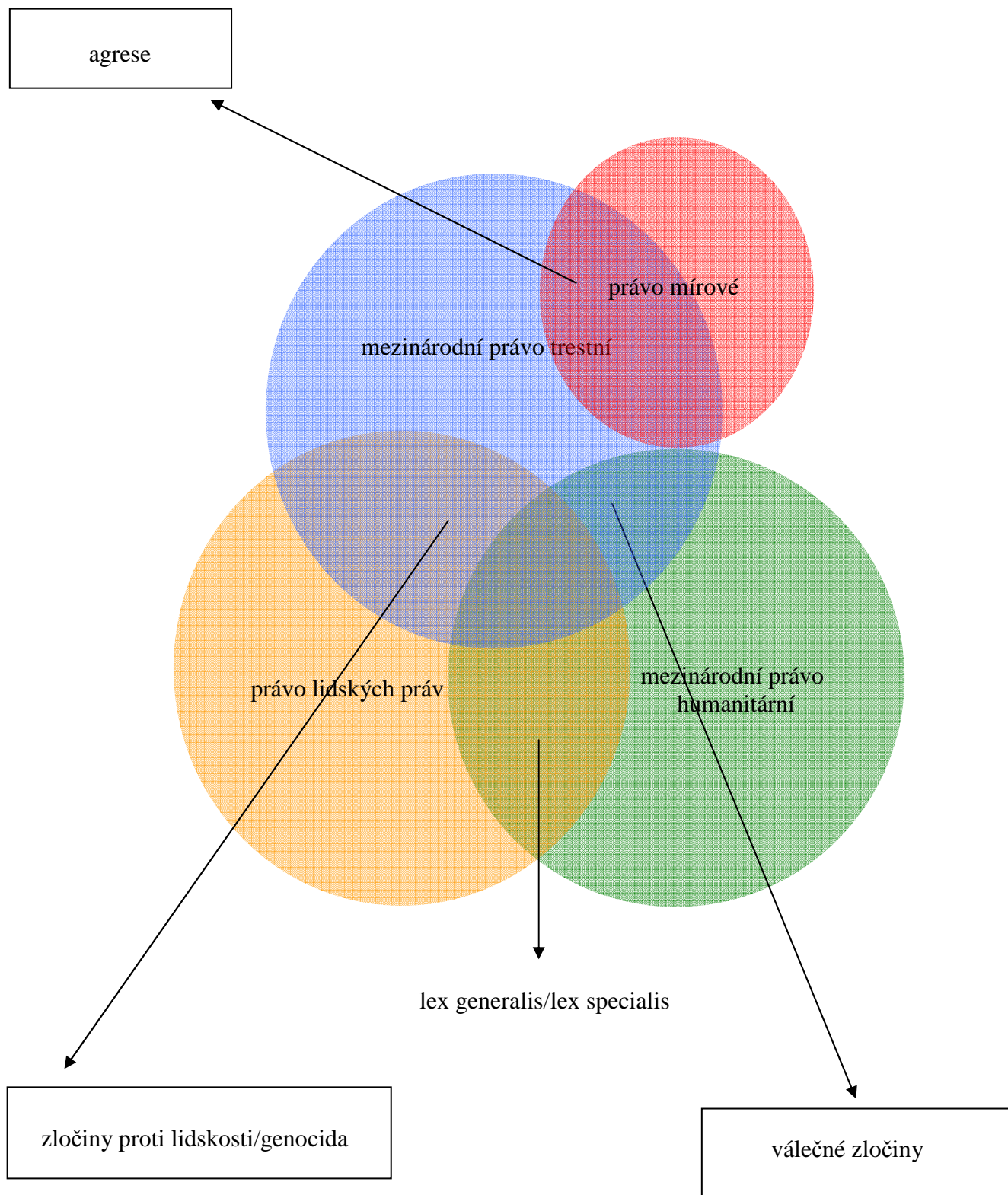
MEZINÁRODNÍ PRÁVO TRESTNÍ

- soubor mezinárodních norem regulujících otázku odpovědnosti jednotlivce za zločiny podle mezinárodního práva (užší pojetí)
- soubor mezinárodních norem regulujících otázku odpovědnosti jednotlivce za zločiny podle mezinárodního práva a tzv. konvencionální trestné činy (širší pojetí)
- kombinace prvků trestního práva (znaky skutkové podstaty zločinů podle mezinárodního práva – *actus reus*, *mens rea*, okolnosti vylučující protiprávnost) a mezinárodního práva (pravomoc státu stíhat zločiny podle mezinárodního práva, imunity, výklad pramenů mezinárodního práva – např. pojem chráněná skupina ve skutkové podstatě genocidy)
 - mezinárodní právo trestní je kombinací trestních aspektů mezinárodního práva a mezinárodních aspektů národního trestního práva
- + instituty reagující na specifika mezinárodní zločinnosti (odpovědnost nadřízeného, společný zločinný plán)
- + politický aspekt (zejména selektivita postihu zločinů podle mezinárodního práva)
 - srovnej např. čl. 53 odst. 2 písm. c) Statutu Mezinárodního trestního soudu
- zásadní rozdíl mezi užším a širším pojetím mezinárodního práva trestního

ZLOČINY PODLE MP	KONVENCIONÁLNÍ ZLOČINY
obyčejová povaha	smluvní povaha
odpovědnost vyplývá přímo z norem MP	odpovědnost vyplývá z vnitrostátní normy adaptující mezinárodní smlouvu
přímý donucovací mechanismus	nepřímý donucovací mechanismus

- mezinárodní právo trestní je nutné odlišit od trestního práva mezinárodního, které je součástí vnitrostátního práva trestního a rozumí se jím ta ustanovení trestního práva, která pojednávají o otázkách s mezinárodním prvkem (typicky ustanovení o místní působnosti trestního zákona)
- mezinárodní právo trestní (hmotné i procesní) je součástí mezinárodního práva veřejného, je pro něj typická
 - relativní mladost
 - nerozvinutost
 - komplementarita
 - smluvní prameny nejsou kodifikací celého odvětví
 - smíšený charakter
 - kombinace práva lidských práv, mezinárodního humanitárního práva a národních trestních práv

- dynamický rozvoj
- vnitřní provázanost s institutem odpovědnosti státu
 - mezinárodní zločin jako nejzávažnější porušení mezinárodního práva vyvolávající odpovědnost státu *erga omnes* (čl. 19 Návrhu článků z roku 1996)

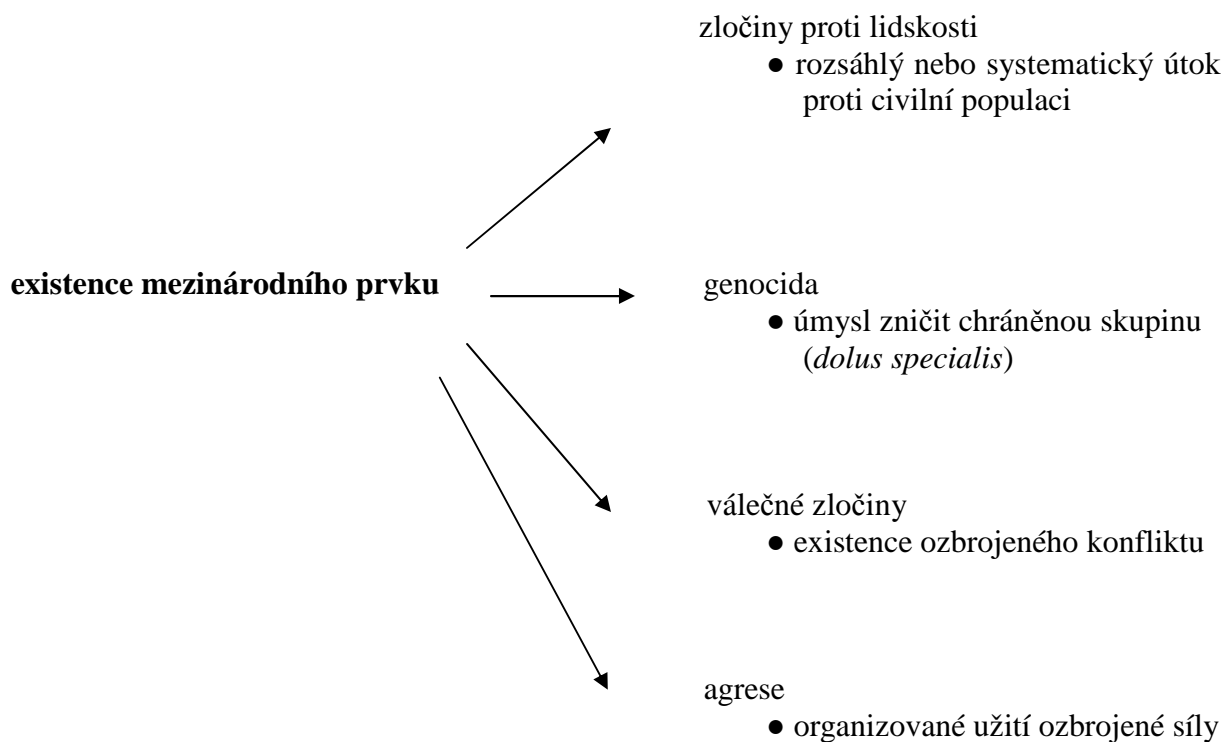
Zločin podle mezinárodního práva - čin osob jednajících zpravidla v úředním postavení nebo se souhlasem státu, který porušuje nejzávažnější pravidla kogentní povahy určená k ochraně míru, bezpečnosti a blaha světa, za jehož spáchání vzniká přímo na základě obyčejových norem mezinárodního práva individuální trestní odpovědnost

- zločiny podle mezinárodního práva označovány jako *delicti ius gentium*, pachatelé označováni jako *hostis humani generis*

ZNAKY (Cassese):

- a) porušení obyčejového mezinárodního práva
- b) ochrana základních hodnot, na jejichž zachování má zájem celé mezinárodní společnosti
- c) možnost uplatnění univerzální jurisdikce
- d) nemožnost uplatnění funkčních imunit

Čím se liší zločiny podle mezinárodního práva od běžných trestných činů?

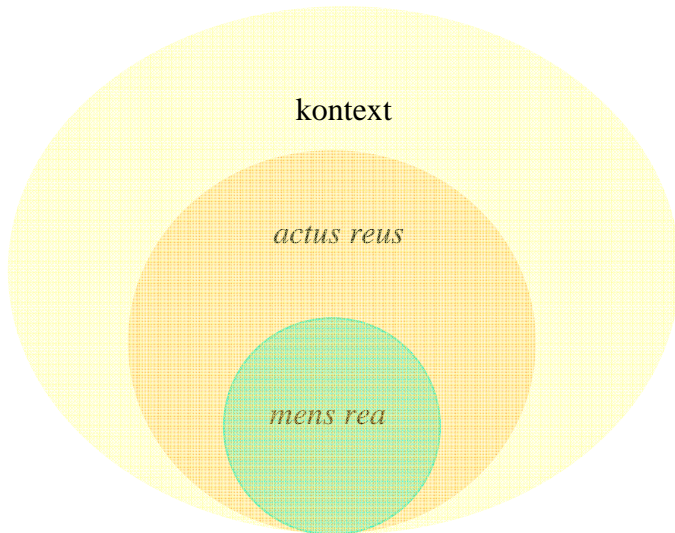

- mezinárodní prvek existuje rovněž u konvencionálních zločinů – přeshraniční charakter protiprávního chování, spolupráce států na jeho potlačení (srovnej Úmluvu o trestných a některých jiných činech spáchaných na palubě civilních letadel, Úmluvu o potlačení protiprávního zmocnění se letadel, Úmluvu o potlačení protiprávních činů namířených proti bezpečnosti civilního letectví, Úmluvu o potlačení protiprávních činů proti bezpečnosti námořní plavby, Mezinárodní úmluvu proti braní rukojmí,

Jednotnou úmluvu o omamných látkách, Úmluvu proti mučení a jinému krutému, nelidskému a ponižujícímu zacházení nebo trestání, protiteroristické úmluvy atd.)

→ institut *aut dedere aut iudicare*

Struktura zločinu podle mezinárodního práva

+ k založení individuální trestní odpovědnosti je nutné vyloučit existenci okolností vylučujících protiprávnost (čl. 31, 32, 33 Statutu ICC)

Alternativy k mezinárodnímu právu trestnímu?

- amnestie – Angola, Argentina, Brazílie, Kambodža, Chile, Salvador, Guatemala, Haiti, Honduras, Pobřeží Slonoviny, Nikaragua, Peru, Sierra Leone, Jihoafrická republika, Togo, Uruguay, Keňa
- komise pravdy a usmíření – Argentina, Chile, Salvador, Fijí, Ghana, Guatemala, Libérie, Maroko, Panama, Peru, Sierra Leone, Jihoafrická republika, Jižní Korea, Východní Timor, Uganda
- sankce nikoliv trestní povahy – Německo (příspěvky na reparace pro bývalé členy NSDAP), lustrace (Litva, Mexiko, Bulharsko)